

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirskastjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Óynsktir mótpolar

»Vit mugu vara okkum fyrri tí ranglæru, sum Atli Dam og Óli Breckmann standa á odda fyrri í føroyskum politikki í dag. Hesi seinastu árin hava teir báðir roynt at billað føroyingum inn, at føroyskur politikkur er ein spurningur um tað ytsta høgra ella ytsta vinstra. Hetta er rong læra. Tí teir einastu mótpolarir í føroyskum politikki hava alla tíðina verið spurningurin um sjálvstýri ella sambandi. (Brot úr samrøðu við Finnboğa Isaksen í 14. Sept. 28.4.88).

HVØRKI Atli Dam ella Óli Breckmann hava billað nøkrum inn, at føroyskur politikkur er spurningurin um ytsta vinstra ella ytsta høgra. Spurningurin um at velja vinstrasinnaðar ella høgrasinnaðar flokkar tekur seg upp av sær sjálvum, tí tað, sum hevur áhuga fólksins, er tann dagligi dagurin: hvussu skipa vit dagliga dagin best.

SKULU vit taka undir við teimum høgrasinnaðu — ella borgaraligu — sjónarmiðunum um, at »hvør er sín egni eydnusmiður«? Ella skulu vit taka undir við teimum vinstrasinnaðu sjónarmiðunum um, at í felag — solidariskt — skipa vit tað besta samfelagið?

HETTA eru spurningar í dagsins politikki. Líka frá vinnulívsspurningum til almannamál. Skulu vit hava eitt frítt, kapitalistiskt vinnulív, sum leggur sektina á samfelagsins vælferð og á tað fólk, sum í tí starvast? Ella skulu vit hava eitt vinnulív — privat ella á amtaksgrundarlagi — sum er skipað eftir tí, sum tænar samfelagnum best, og har fólk — og samfelagið — hevur ávirkan? Og skulu vit hava ein almannapolitikk, sum vit bera í felag, sum Javnaðarflokkurin vil? Ella skulu vit hava ein almannapolitikk, sum byggir á privatar tryggingarskipanir, sum Fólkaflokkurin vil?

JAVNAÐARFLOKSINS politikkur er greiður. Flokkur n byggir á demokratiskum sosialistiskum hugsjónina og hetta dylur hann ikki. Men hvar finna vit Tjóðveldisflokkinn í hesum spurningum? Sjálvandi vita vit á leið, hvar vit finna Tjóðveldisflokkinn, tí í skjótt

oddagrein

12 ár hava Javnaðarflokkurin og Tjóðveldisflokkurin skipað landsstýri saman við øðrum flokkum. Og saman hava flokkarnir fingið nógv gagnligt av skafti til frama fyrri okkara góða land og okkara raska fólk.

MEN tað skerst ikki burtur, at tað fór »av móta« at vera sosialistur, strikaði Tjóðveldisflokkurin hugtakið sosialisma úr stevnu-skránni, og nøkur ár frammanundan fingi vinstravendu »framamenninir« durafjórðingin. Hetta eru nógv tjóðveldisfólk hørm um, so tey — eins og so mong onnur — hava í staðin atkvøtt fyrri Javnaðarflokkinum, ið enn sum áður tekur undir við demokratiskum sosialismuni.

EINAFERÐ vóru mótpólarir í føroyskum politikki »sjálvstýri« og »sambandi«. Politikkurin var ein togan um »grein 7«, um flagg og aðrar tjóðskaparspurningar, meðan kor arbeiðaranna og fiskimanna, vinnulívsspurningar og aðrir samfelagsspurningar, valla vórðu tiknir upp á tunguna.

MEN hesa fyrri vanligu fólkíð týðningarleysu sambands-sjálvstýris-togan fekk Javnaðarflokkurin steðgað. Og tá flokkurin veruliga fekk undirtøku og ávirkan á samfelagsgongdina, hendin nakað á sosiala økinum, í fiskimanna- og arbeiðaraspurningum, á vinnulívssøkinum, í mentamáli um osfr. Og tað fegnast vit øll um!

TÍ VIL fólkíð ikki aftur hava spurningin um sjálvstýri ella samband til høvuðsspurningarnar í føroyskum politikki. Men sjálv-sagt vil Javnaðarflokkurin eisini vera við til at loysa teir tjóðskaparspurningar, sum stinga seg upp, tí minst til: einki sjálvstýrismál er framt uttan Javnaðarflokkinn. Tjóðveldisflokkurin skír Javnaðarflokkinn »sambandsflokk«. Sambandsflokkurin skír flokkinn »loysingarflokk«. Aftur eitt prógv um, at Javnaðarflokkurin er á rættari kós, og eitt dømi um, hvussu týðningarmikil hann er í føroyskum politikki.

-n

Tá teir sum brúka selar tala

Sunnukveldið (18/4) var í danska sjónvarpinum sending um Føroyar, sum konir siga fara á heysin figgarliga, og so koma kreditorarnir sum gribbar og krevja at umsita okkara búskap og samfelag. Grundin sigst vera, at »fólkíð« livir yvir evni, hevur eitt forbrúk, sum als ikki samsvarar framleiðsluni. Og at føroyingar hava »hægsta livifót í Europa«.

Hagfrøðisliga er hetta helst rætt. Men hagtøl siga ofta bert nakað um meðaltol, tvs. tað ljóðar sum allir føroyingar høvdu eins mikla nýtslu, og at øll í Føroyum liva »yvir evni«. Hagtøl siga sjáldan nakað um munin millum menniskju og itøkiliga livikor teirra í hesum sambandi. Tey taka samfelagið sum eina heild, og seta stjóran og flakakvinnuna líka.

Og sjálvandi vóru tað ikki t.d. flakakvinnur, húruvognsførarar ella einligar møður í kjallaraibúðum, sum í sendingini vóru spurð, um »fólkíð livir yvir evni«. Nei — sum altíð, millum annað fiskaselustjóri, sum átti at vitað eitt sindur um hvussu tað er at liva yvir evni, sum mælti at »fólkíð« nú má seta »livifótin« niður. Hann segði tó onki um, hvør (stættur) átti at byrjað at »spenna beltið inn«. Mær datt tá knappliga í hug gamlan kaba-rettsang, sum eg fann fram og fari vinarliga at biðja tykkum prenta, tí hann er aftur aktuallur í dag, tá »menn sum brúka selar« biðja hini spenna beltið inn.

Takk fyrri.
K á n u s

Spennið beltini inn!

(fiskaselustjóri kvøður)

tað er nú soleiðis vorðið í frælsa heiminum at eg má biðja um orðið og steðga gleiminum sjálvur brúki eg selar so eg fái onki gjørt men beltarnir mini forkelað fáið nú beltini rørt! spenníð beltini inn, spenníð beltini inn øll í sama báti eitt hol aftrat, og eitt hol afturat! tað er rætti máti ...

arábáturin okkar komin í ein aldudal saltsjógvur brennir min afturpart í rongini er ikki spæl hoyra tit ikki mitt SOS, rógv, for ólukkan, rógv eg ræðist, eg sjálvur man skola út við næsta brotasjógv ... leggið áranar út, leggið áranar út gev pláss til min við róðrið spenníð beltini inn, spenníð beltini inn sparið uppá fòðrið ...

meg tyngir min ovurfiti ó, kendu tit bert mitt problem! eg fái illa nokk sitið og bjargað landsins system tað er neyvnan pláss her inni fyrri mær og so tykkum í senn so sýnið felagssinni og belti tykkara spenn! spenníð beltini inn, spenníð beltini inn sýnið felagssinni! spenníð beltini inn, spenníð beltini inn tí litil má gerst minni ...

trúgv mær, eg mundi mist andan av marruni seinastu nátt øll henda propagandan ger at eg sovi ei gott meg droymdi at eg brúkti belti líka sum pøblin og bátsmanningin meg elti vildi spenna tað allan veg inn ... tey róptu: spenn belti títt inn, spenn belti títt inn fiskaselustjóri! spenn belti títt inn, spenn belti títt inn tí nú gerst trongt við tróðrið ...

(Kabarettin 1975)

Lágtýskt — føroyskt?

Mikudagin á middegi bar útvarpið tey tíðindi, at tjóðveldisflokkurin aftur hesa ferð krýpur til danskt val. Finnboði »Isaksen«, fyrrverandi løgtingsmaður og varaløgmaður, er einasta valevni hansara.

Tað, sum fær meg at skriva hesar reglur, er ikki tað útlenska valið 10. mai, men heldur týðing Finnboğa av »Isaksen«: hann fær tað til »Isaksen«.

Á føroyskum eitur tað ISAKSSON, tó bert um

hann er sonur Isaks.

Annars er fólkatingsvalið fyri danir!

Blæingur Blæingsson

Minnist haldaragjaldið